

Sygn. akt IV P 157/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 03 marca 2021r.

Sąd Rejonowy w Ciechanowie IV Wydział Pracy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Justyna Marciniak

Ławnicy: Ewa Wanda Pakuszewska, Mariusz Królewiecki

Protokolant: sekretarka Olga Witkowska

po rozpoznaniu w dniu 17 lutego 2021r. w Ciechanowie

na rozprawie

sprawy z powództwa T. K.

przeciwko (...) Centrum (...) w C.

o odszkodowanie za niezgodne z prawem odwołanie ze stanowiska w wysokości wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy

I. Zasądza od pozwanego (...) Centrum (...) im.

M. K. w C. na rzecz powódki T. K. kwotę 21.000,00 zł (dwadzieścia jeden tysięcy złotych 00/100) tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem odwołanie powódki ze stanowiska;

II. W pozostałym zakresie powództwo oddala;

III. Wyrokowi w pkt I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności do

kwoty 7.000,00 zł (siedem tysięcy złotych);

IV. Zasądza od pozwanego (...) Centrum (...) im.

M. K. w C. na rzecz powódki T. K. kwotę 180 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

V. Nakazuje pobrać od pozwanego (...) Centrum (...)

im. M. K. w C. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Ciechanowie kwotę 1.050 zł (jeden tysiąc pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu opłaty sądowej od pozwu.

sędzia Justyna Marciniak

M. E. Wanda Pakuszewska

Sygn. akt IV P 157/19

UZASADNIENIE

Powódka T. K. w dniu 14 października 2019r. wystąpiła z pozwem przeciwko (...) Centrum (...) w C., w którym wniosła odwołanie od odwołania jej ze stanowiska Dyrektora (...) Centrum (...) w C..

W uzasadnieniu pozwu powódka podniosła, że jej współpraca z obecnym Zarządem Powiatu była zdecydowanie trudniejsza niż z poprzednimi. Powódka wskazała na negatywne rozpatrzenie wszystkich jej próśb o wsparcie finansowe, ignorowanie programu działalności Centrum, cenzurowanie ofert programowych, a także ignorowanie jej osoby poprzez nieinformowanie jej o wielu kwestiach dotyczących Centrum. Dodała, że przeprowadzone w ciągu 8 lat kontrole i audyty nie wykazały żadnych zastrzeżeń co do jej pracy jako dyrektora. W ocenie powódki odwołanie jej ze stanowiska jest działaniem ewidentnie sprzecznym z art. 8 k.p., gdyż stanowi nie tylko nadużycie prawa, ale i fundamentalnych zasad współżycia społecznego (k. 2-6 akt).

W piśmie procesowym z dnia 14 października 2020r. powódka sprecyzowała powództwo w ten sposób, że wniosła o dopuszczenie jej do pracy na stanowisku dyrektora (...) Centrum (...) w C. oraz o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego wynagrodzenia za czas gotowości do pracy, tj. od dnia 01 stycznia 2020r. do dnia dopuszczenia do pracy w kwocie po 7.000,00 zł brutto miesięcznie, ewentualnie na wypadek uznania, że stosunek pracy uległ rozwiązaniu, o przywrócenie do pracy na poprzednich warunkach pracy i płacy, zasądzenie wynagrodzenia za cały okres pozostawania bez pracy oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów sądowych, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych (k. 135-137 akt).

Ostatecznie, na rozprawie w dniu 09 grudnia 2020r. powódka reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanego odszkodowania za cały okres pozostawania bez pracy (k. 162 akt).

Pozwane (...) Centrum (...) w C. reprezentowane przez profesjonalnego pełnomocnika w odpowiedzi na pozew wniosło o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew pełnomocnik pozwanego w odniesieniu do zarzutu powódki z art. 8 k.p., pełnomocnik pozwanego wskazał, że ograniczył się on wyłącznie do zacytowania treści przepisu. Poza tym ciężar dowodu w zakresie pozwalającym na zakwalifikowanie określonego zachowania jako nadużycia prawa obciąża tego, kto zarzuca naruszenie zasad współżycia społecznego. Powódka nie wskazała zaś w tym zakresie żadnych dowodów. Następnie pełnomocnik pozwanego wskazał, że stosunek pracy powódki powstał na podstawie powołania. Oznacza to, że nie podlega on takim samym regulacjom, w szczególności w zakresie rozwiązania, jak stosunek pracy, który jest skutkiem umowy o pracy. Pełnomocnik pozwanego powołał się przy tym na art. 15 ust. 7 ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Pełnomocnik pozwanego podniósł przy tym, że ustawa ta nie zawiera żadnych innych regulacji w zakresie odwołania, poza koniecznością dochowania szczególnego trybu konsultacji. Z kolei jak wynika z treści pozwu, powódka nie kwestionuje, by wskazany tryb został dochowany. W ocenie pełnomocnika pozwanego był to zasadniczo jedyny zarzut, jaki mogła podnieść powódka kwestionując swoje odwołanie. Reasumując, pełnomocnik pozwanego wskazał, że strona pozwana nie naruszyła żadnych przepisów dotyczących wypowiedzania umów o pracę (k. 45-47 akt).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Powódka T. K., uchwałą Nr 115/2011 Zarządu Powiatu (...) z dnia 04 października 2011r., została powołana z dniem 5 października 2011r. na czas nieokreślony na stanowisko Zastępcy Dyrektora (...) Centrum (...) w C.. Jednocześnie, od dnia 05 października 2011r. powódce powierzono pełnienie obowiązków dyrektora (...) Centrum (...) w C. na okres sprawowania mandatu radnego p. S. K.. Z kolei w dniu 27 sierpnia 2013r. Zarząd Powiatu (...) podjął uchwałę Nr 89/2013, na mocy której powołał powódkę na stanowisko dyrektora (...) Centrum (...) w C. na czas określony od dnia 01 września 2013r. do dnia 31 sierpnia 2018r.

(Dowód: akta osobowe powódki cz. B- uchwała nr 115/2011 z dn. 04.10.2011 r., uchwała nr 89/2013 z dn. 27.08.2013 r., zeznania powódki k. 158-162, k. 234-236 akt 00:03:18 do 00:19:41)

Następnie, uchwałą Nr 94/2018 Zarządu Powiatu (...) z dnia 31 sierpnia 2018r., po uzyskaniu opinii związków zawodowych działających w tej instytucji kultury oraz stowarzyszeń zawodowych i twórczych właściwych ze względu na rodzaj działalności prowadzonej przez instytucję, powódka została ponownie powołana na stanowisko dyrektora (...) Centrum (...) w C. na okres 3 lat, od dnia 01 września 2018r. do dnia 31 sierpnia 2021r.

(Dowód: akta osobowe powódki cz. B- uchwała nr 94/2018 z dn. 31.08.2018 r. i k. 9 akt sprawy, zeznania powódki k. 158-162, k. 234-236 akt 00:03:18 do 00:19:41)

Gdy powódka objęła stanowisko dyrektora, instytucja miała ok. 110 tysięcy złotych długu. W 2012 roku powódce udało się pozyskać pieniądze na cyfryzację kina. W tym roku otworzyła także kawiarenkę kinową (...). Z kolei w 2016 roku powódka uruchomiła drugą salę kinową w Kawiarni (...) ze środków pozyskanych z Instytutu (...). Modernizacja kina i druga sala kinowa spowodowała, że ilość gości korzystających z kina wzrosła o kilkadziesiąt tysięcy osób. Pod koniec 2018 roku kino miało 73 tys. widzów, a w październiku 2019 r. blisko 80 tysięcy. Powódka wprowadziła wiele nowych imprez do kalendarza (...) Centrum (...) w C.. Wprowadziła plenerowe koncerty „Szopen nad Ł.”, letnie koncerty zespołów muzycznych dla młodzieży. Było około 30-40 wystaw rocznie. Nową formułę uzyskał Zespół (...). Powstały dwa nowe teatry dla dzieci i dla dorosłych. Założyła dyskusyjny klub filmowy. Po remoncie Kawiarni Artystycznej, powódka wprowadziła „środę artystyczne”, podczas których pojawiały się osobowości. Byli to aktorzy, literaci, filmowcy. Utworzyła galerię. Były warsztaty tańca, warsztaty muzyczne, plastyczne. Były prowadzone zajęcia fitness. Powódka wielokrotnie była nagradzana nagrodami pieniężnymi. Otrzymała odznaczenie (...) od Ministra Kultury. Rada Powiatu (...) co roku przyjmowała sprawozdanie z działalności na rzecz (...) Centrum (...) w C. i akceptowała program na rok następny. Przeprowadzane audyty nie wykazywały żadnych nieprawidłowości. Ocena pracy powódki za 2018 rok była pozytywna.

(Dowód: zeznania świadka A. P. k. 155-157, zeznania powódki k. 158-162, k. 234-236 akt 00:03:18 do 00:19:41)

W dniach od 15 do 31 lipca 2019r. w pozwanym (...) Centrum (...) w C. została przeprowadzona doraźna kontrola przez pracowników Starostwa Powiatowego w C.. W protokole z kontroli nie zostały zawarte żadne zalecenia pokontrolne.

(Dowód: protokół z kontroli doraźnej k. 166-220, zeznania powódki k. 158-162, k. 234-236 akt 00:03:18 do 00:19:41)

W dniu 23 września 2019r. Zarząd Powiatu (...) podjął uchwałę nr 126/2019 o odwołaniu powódki z dniem 23 września 2019r. ze stanowiska dyrektora (...) Centrum (...) w C.. Odwołanie było równoznaczne z wypowiedzeniem umowy o pracę. Okres wypowiedzenia wynosił 3 miesiące i upłynął 31 grudnia 2019r. Do uchwały nie załączono żadnego uzasadnienia. W treści uchwały nie wskazano przyczyn odwołania powódki ze stanowiska.

(Dowód: akta osobowe powódki cz. B - uchwała nr 126/2019 z dn. 23.09.2019 r. i k. 12 akt sprawy, zeznania powódki k. 158-162, k. 234-236 akt 00:03:18 do 00:19:41)

Rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 8 stycznia 2020r. nr (...). (...).27.2019, Wojewoda (...) stwierdził nieważność uchwały nr 126/2019 Zarządu Powiatu (...) w sprawie odwołania powódki ze stanowiska dyrektora (...) Centrum (...) w C.. Od powyższego rozstrzygnięcia nadzorczego została wywiedziona przez Powiat (...) skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego. Po rozpoznaniu sprawy ze skargi Powiatu (...) na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody (...) z dnia 8 stycznia 2020r., nr (...). (...).27.2019, Wojewódzki Sąd Administracyjny wyrokiem z dn. 24 czerwca 2020 r. w sprawie o sygn. akt II SA/Wa 627/20 oddalił skargę.

(Dowód: rozstrzygnięcie nadzorcze z dn. 08.01.2020r. k. 56-59, skarga na rozstrzygnięcie nadzorcze Wojewody (...) z dn. 08.01.2020 r. k. 74-77, wyrok WSA w Warszawie z dn. 24.06.2020 r. k. 115, zeznania powódki k. 158-162, k. 234-236 akt 00:03:18 do 00:19:41)

Miesięczne wynagrodzenie powódki T. K. liczone jak ekwiwalent na urlop wypoczynkowy wynosiło 7.000,00 zł brutto miesięcznie.

(Dowód : zaświadczenie o wynagrodzeniu z dn. 20.12.2019 r. k. 51)

W niniejszej sprawie stan faktyczny był w przeważającym zakresie bezsporny i Sąd ustalił go na podstawie zgromadzonych i wyszczególnionych wyżej dokumentów, których wiarygodność nie była kwestionowana przez strony, w oparciu o zeznania powódki oraz zeznania świadka A. P. (2).

Zeznaniom powódki Sąd dał wiarę w całości. Przytaczane przez nią fakty znalazły pełne potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w szczególności zeznaniach świadka A. P. (2).

Świadek A. P. (2), który w okresie od grudnia 2010r. do listopada 2018r. pełnił funkcję Wicestarosty, w swoich zeznaniach przedstawił szereg działań podejmowanych przez powódkę, dzięki którym sytuacja (...) Centrum (...) w C. zdecydowanie się poprawiła. Zeznał również, że przeprowadzane w ciągu 8 lat kontrole i audyty nigdy nie wykazały żadnych zastrzeżeń co do powódki jako dyrektora. W ocenie świadka to wyłącznie zmiana koalicji rządzącej miała wpływ na odwołanie powódki.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie dyrektora instytucji kultury jest uregulowane w art. 15 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz.U. 2020, poz. 194, dalej: ustawa). Zgodnie z przepisem art. 15 ust. 7 tej ustawy w sprawach dotyczących powoływania i odwoływania dyrektora instytucji kultury w zakresie nieuregulowanym w ustawie mają zastosowanie przepisy art. 68-72 k.p.

Art. 15 ustawy zawiera enumeratywne wyliczenie przyczyn odwołania dyrektora instytucji kultury, to jest przepisem o charakterze szczególnym, co wyklucza możliwość stosowania przepisów i zasad kodeksu pracy.

Art. 70 § 1² k.p. stanowi, że stosunek pracy z pracownikiem odwołanym ze stanowiska rozwiązuje się na zasadach określonych w przepisach niniejszego oddziału, chyba że przepisy szczególne stanowią inaczej. Przepis ten potwierdza jedynie ogólną zasadę pierwszeństwa stosowania przepisu szczególnego przed ogólnym.

Na gruncie przepisów Kodeksu pracy możliwe jest odwołanie (równoznaczne z wypowiedzeniem) bez podawania przyczyny odwołania. Natomiast wskazanie w ustawie szczególnej przyczyn uzasadniających odwołanie niewątpliwie ma na celu zapewnienie wzmożonej trwałości terminowego stosunku pracy z powołania. W tej sytuacji przyjęcie, że brak jest możliwości weryfikowania wskazanej przyczyny odwołania przez sąd sprawiłoby, iż cel ten zostałby w istocie zniweczony. Możliwe byłoby bowiem w każdym przypadku wskazanie przyczyny niekonkretnej lub nawet czysto fikcyjnej. Zaś w razie sporu sądowego odwołany pracownik byłby pozbawiony jakichkolwiek środków obrony i co za tym idzie możliwości uzyskania dochodzonego roszczenia.

Warto zauważyć, że kwestia charakteru aktów powołania na stanowiska dyrektorów instytucji kultury była zarówno w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego, jak i Sądu Najwyższego, sporna. Ostatecznie jednak, podkreślić należy, że w judykaturze sądów administracyjnych utrwalone zostało w ostatnim czasie wyraźne stanowisko o ich podwójnym charakterze, jako aktów publicznoprawnych a zarazem aktów wywołujących skutki w sferze prawa pracy. Należy przy tym podzielić stanowisko wyrażone m.in. w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 31 stycznia 2012r., sygn. akt II OSK 2526/11, w którym NSA jednoznacznie wskazał, że „podwójny charakter aktów powołania na stanowisko dyrektora instytucji kultury z jednej strony przesądza o objęciu go nadzorem wojewody, a w konsekwencji kontrolą sądu administracyjnego, a z drugiej, o możliwości poddania sporów z tego tytułu kontroli sądów powszechnych (sądów pracy). Taką wykładnię potwierdza nowelizacja ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej z dnia 31 sierpnia 2011r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1230). W obecnym brzmieniu (od 1 stycznia 2012 r.) ust. 7 art. 15 stanowi, że w sprawach dotyczących powoływania i odwoływania dyrektora instytucji kultury w zakresie nieuregulowanym w ustawie mają zastosowanie przepisy art. 68-72 k.p. W innych zatem, uregulowanych ustawą, sprawach trybu i powoływania dyrektora instytucji kultury mają zastosowanie przepisy prawa

administracyjnego skutkujące publicznoprawnym charakterem aktu powołania na to stanowisko, wywołujące skutki także w sferze prawa pracy”.

W związku z powyższym należy stwierdzić, że odwołanie dyrektora instytucji kultury podlega kontroli sądu. Oznacza to, że sąd jest obowiązany zbadać, czy podana przyczyna jest rzeczywista i prawdziwa. W razie ustalenia, że przyczyna jest wskazana fikcyjna odwołanie jest wadliwe, a odwołanemu pracownikowi przysługuje roszczenie o odszkodowanie.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy, dyrektor instytucji kultury powołany na czas określony może być odwołany przed upływem tego okresu:

- 1) na własną prośbę;
- 2) z powodu choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie obowiązków;
- 3) z powodu naruszenia przepisów prawa w związku z zajmowanym stanowiskiem;
- 4) w przypadku odstąpienia od realizacji umowy, o której mowa w ust. 5;
- 5) w przypadku przekazania państwowej instytucji kultury w trybie art. 21a ust. 2-6.

W konsekwencji, jeżeli którakolwiek z tych przesłanek nie zostanie zachowana, to w sferze prawa pracy wywołuje to określone konsekwencje, a to takie, że odwołany dyrektor instytucji kultury z naruszeniem przepisu art. 15 ust. 1 i 15 ust. 6 ustawy może na podstawie art. 15 ust. 7 ustawy w zw. z art. 69 k.p., 45 § 1 k.p. i 47¹ k.p., domagać się odszkodowania.

Tymczasem w niniejszej sprawie Zarząd Powiatu (...) w uchwale odwołującej powódkę ze stanowiska dyrektora (...) Centrum (...) w C. nie wskazał żadnej z przyczyn wymienionych w art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 25 października 1991r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej na uzasadnienie odwołania powódki ze stanowiska. Sąd nie ma żadnych podstaw zweryfikowania, czy podana przyczyna jest rzeczywista i prawdziwa. A zatem nie można uznać, by doszło do zgodnego z prawem odwołania powódki ze stanowiska.

W związku z powyższym Sąd uznając, że odwołanie powódki ze stanowiska dyrektora nie było zgodne z prawem, zasądził na jej rzecz od pozwanego odszkodowanie w wysokości 21.000,00 zł, odpowiadające jej 3 - miesięcznemu wynagrodzeniu p za pracę.

Biorąc pod uwagę, że stosownie do art. 47¹ k.p., odszkodowanie, o którym mowa w art. 45, przysługuje w wysokości wynagrodzenia za okres od 2 tygodni do 3 miesięcy, nie wyższej jednak od wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, Sąd nie mógł uwzględnić żądania powódki i zasądzić na jej rzecz odszkodowania za cały okres pozostawania bez pracy. Dlatego też w pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, o czym orzekł w pkt II sentencji wyroku.

O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd orzekł na podstawie art. 477² § 2 k.p.c, zgodnie z którym Sąd zasądzając należność pracownika w sprawach z zakresu prawa pracy z urzędu nadaje wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności w części nie przekraczającej pełnego jednomiesięcznego wynagrodzenia tego pracownika, tj. w przypadku powódki do kwoty 7.000,00 złotych.

Sąd orzekł o kosztach procesu na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zawartą w tym przepisie zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, z której wynika, że strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowej obrony swych praw.

Wobec faktu, że powódka T. K. wygrała sprawę, a był reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, który złożył wniosek o zwrot kosztów zastępstwa procesowego, należy jej się, zgodnie z art. 98 k.p.c. zwrot kosztów procesu, do których zalicza się wynagrodzenie jednakże nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach.

Sąd zasądził więc od pozwanego (...) Centrum (...) w C. na rzecz powódki kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 9 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Stosownie do treści art. 97 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, w toku postępowania w sprawach z zakresu prawa pracy o roszczenia pracownika wydatki obciążające pracownika ponosi tymczasowo Skarb Państwa. Sąd pracy w orzeczeniu kończącym postępowanie w instancji rozstrzyga o tych wydatkach, stosując odpowiednio przepisy art. 113 tejże Ustawy, z tymże obciążenie pracownika tymi wydatkami może nastąpić w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Kosztami sądowymi których strona nie miała obowiązku uiścić Sąd w orzeczeniu kończącym sprawę w instancji obciąży przeciwnika, jeżeli istnieją ku temu podstawy, przy odpowiednim zastosowaniu zasad obowiązujących przy zwrocie kosztów procesu. Powódka wygrała w sprawę, wobec czego na podstawie art. 98 k.p.c w zw. z art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych Sąd nakazał pobrać od pozwanego kwotę 1.050 złotych tytułem nieuiszczonej przez powódki opłaty sądowej od pozwu, od której była ona zwolniona na mocy art. 96 ust. 1 pkt 4 w/w ustawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

Sędzia Justyna Marciniak